

Csaba László: Az osztogatásos privatizációnak nincs sok értelme

2008. február 20. szerda 08:34:00

A magyar gazdaság erősen lelassult a tavalyi évben, és az idén sem várható jelentősebb javulás ezen a téren, mondta el Csaba László az mfor.hu-nak adott interjújában. A közgazdász szerint jó esetben csak 1,8 százalékos lesz a növekedés, ám ha romlanak a nemzetközi feltételek, akkor ennél is lassabb lehet a fejlődés.

- Gyurcsány Ferenc miniszterelnök a hét elején hirdette meg az úgynevezett Új Tulajdonosi Programot (ÚTP), amelynek célja, hogy a kis jövedelműek kedvezményes konstrukció keretében állami vagyonhoz jussanak.

- Ez az ötlet már legalább két évtizedes, és én a nyolcvanas években sem támogattam, hogy az állam osztogatás révén juttassa tulajdonhoz a lakosságot. Akkor az volt a fő érv, hogy másképp nem lehet megteremteni a nemzeti tőkét. De azóta lett tulajdonosi osztály, és létrejött a nemzeti tőke is.

Akkor azért is más volt a helyzet, mert húsz éve sokan nem hittek abban, hogy bejön az országba a külföldi tőke. Emellett az ilyen típusú privatizáció azért sem jó, mert a kis tulajdonos nem jó tulajdonos. Nincs rálátása a cég ügyeire, nem tud megalapozott döntéseket hozni, és nem tudja ellenőrizni a menedzsmentet.

- Ha ennek a privatizációnak nincs értelme, akkor mégis miért találta ki ezt Gyurcsány Ferenc?

- Szerintem egyértelműen kampányíze van a dolognak, hogy úgy tűnjék, a kormány aktív. Fő célja az lehet, hogy tematizálja a közbeszédet, és elvegye a teret a kormány számára kellemetlenebb témáktól. Ha mondjuk a MÁV vagy a Villamos Művek 10-15 százalékát kiosztjuk, az érdeemben nem fogja megváltoztatni a cégek működését.

- Egy másik konkrétum a miniszterelnöktől, hogy 2009-től meghirdetett egy adó- és járulékcsökkentési programot.

- Erre 200 milliárd forintot szán, ami már fele a korábban erre a célra felhasználható összegnek, ami összesen 0,7 százaléka a GDP-nek. Erre nem lehet azt mondani, hogy lendületes adócsökkentés; semmiképp sem mérhető ahhoz, amit a románok és a szlovákok csináltak. Ezekben az országokban 10-12 százalékponttal vették vissza az állami kiadásokat. Vagyis ez az ígéret a kozmetikázás kategóriájába tartozik. Emlékeztet arra, amit a kormány a "Száz lépés program" idején tett. Kicsit csökkentjük az adókat, és egy keveset utólagosan privatizálunk.

- A gazdasági növekedés a múlt év utolsó negyedében 0,7 százalékos volt, azaz jóval lassúbb lett a vártnál.

- Ez az alacsony szám azt mutatja, hogy a növekedés lassulása áthúzódik erre az évre is. Nagyon bátrak voltak azok, akik 2008-ra 3-3,5 százalékos bővülést jeleztek előre. Ezt súlyosbítja az is, hogy az infláció remélt csökkenése sem indult meg. A kormányzati elképzeléseknél mindenképp alacsonyabb növekedés, magasabb infláció és alacsonyabb foglalkoztatottság várható. És ugyebár a tavalyi jelentős deficitcsökkentés ellenére az államháztartás hiánya továbbra is magas.

- Mekkora növekedést vár az idei évre?

- Én mindig pesszimista voltam, és most úgy vélem, ha minden kedvezően alakul, akkor az 1,8 százalék összejöhet az idén, de mindenképp két százalék alatt lesz. Az 1,8 is csak úgy jöhet ki, ha jó lesz a mezőgazdasági termelés, és az export továbbra is dinamikusan bővül. Utóbbinak az egyik előfeltétele, hogy gyenge maradjon a forint.

- Ha lassul a nemzetközi konjunktúra, akkor is tartható lesz az 1,8 százalékos növekedés? Jelenleg a piacokon pánik van, és sok tekintélyes elemző lát reális esélyt világszerte a gazdasági lassulásra.

- Egy ilyen forgatókönyv esetében a magyar növekedés 1-1,5 százalék körül alakulhat. Azt azért nem hiszem, hogy a GDP tartósan lemenne nulla körüli szintre. Ha pedig valóban nem megy le ilyen mélyre, akkor az illetékes helyen el tudják mondani, hogy nem kerültünk recesszióba. Úgy ment végbe a kiigazítás, hogy pozitívban maradt a gazdaság. És a kiigazítás akkor is helyes volt, ha a növekedésben áldozatokat kellett hozni. Ez a felfogás nemzetközi használatra jó, azonban annak, aki itt marad az országban, már nem annyira jó.

A szlovákok az elmúlt negyedévben egészen fantasztikus, 14,1 százalékos növekedést produkáltak? Nem túlzás ez egy kicsit?

- Nem biztos, hogy jól járnak ekkora növekedéssel, hiszen azt kockáztatják, hogy kimaradnak az euróból. A túl gyors bővülés az infláció felpörgését okozhatja, és akkor már nem felelnek meg az euró bevezetéséhez szükséges követelményeknek.

Északi szomszédainknak fékezni kellene és visszamenni öt százalékra. Ebben az esetben könnyen teljesítenék a maastrichti kritériumokat. Ehhez pedig arra lett volna szükség, hogy 2006-ban és 2007-ben erősen fékezzenek, de mivel ezt nem tették, ki fogják őket hagyni az euróból. Ezt a litvánokkal már megtette az EU. Ott sem tudta a kormány lassítani a növekedést, és ezért látható volt, hogy az inflációs kritériumokat nem tudják teljesíteni.

Ez nem jó ezeknek az országoknak, mivel az euróövezetbe most lehet belépni. Ha ez nem jön össze, akkor könnyen lehet, hogy évekig nem fogják engedni a csatlakozást.

Varga M István